

Ændret visitationspraksis på specialskoleområdet (B)

Sagsfremstilling

4. Ændret visitationspraksis på specialskoleområdet (B)

Sagsnr.: 330-2015-80293

Dok.nr.: 330-2015-712178

Åbent

Kompetence: Uddannelsesudvalget

Beslutningstema

Udvalget skal beslutte principper for en ændret visitationspraksis for specialundervisningsområdet som anført i budgetforliget.

Baggrund

Der er blevet udarbejdet en perspektivanalyse på politikområdet skoler og SFO. Denne er blevet iværksat efter en række år, hvor budgettet for specialundervisning er blevet reduceret og der har været et stort merforbrug. På baggrund af dette blev det i budgetforlig 2016 besluttet at der skal arbejdes med en ændret visitationspraksis.

Den ny visitationspraksis afspejler bestræbelserne på at gøre skolen mere inkluderende, og at beslutninger omkring det enkelte barn træffes så tæt på barnet som muligt. Overordnet set skal en ændret praksis understøtte kommunens børne- og ungepolitik og befordre kommunens indfrielse af principperne i UNESCOs "Salamanca Erklæringen" fra 1994 om alle børns ret til undervisning i de almene fællesskaber

Alt det arbejde, der foregår i relation til folkeskolens almindelige undervisning er forebyggende, afhjælpende og vigtig. Dette vigtige arbejde er en afgørende del af inklusionsindsatsen. Først når denne indsats ikke rækker, må en indsats i forhold til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand træde i kraft – og det kræver en visitation.

Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (dvs. et tilbud i mere end 9 ugentlige klokketimer) kræver ifølge Folkeskoleloven en ansøgning og en afgørelse af et beslutningsdygtigt forum – et visitationsudvalg.

Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand sætter rammerne for denne praksis.

Der har været nedsat en arbejdsgruppe bestående af skolelederrepræsentanter fra almen og specialskoleområdet samt repræsentanter fra Center for Uddannelse og Økonomienheden. Arbejdsgruppen har udarbejdet forslag til principper og model for den ændrede visitationspraksis, som blev drøftet på Uddannelsesudvalgets møde i november. Forslag til ændret visitationspraksis har efterfølgende været drøftet i skoleledergruppen og den enkelte skoleleder har haft mulighed for at kommentere forslaget. Arbejdsgruppen har indhentet inspiration og erfaringer fra andre kommuner (Lyngby-Taarbæk og Herning) og har herefter arbejdet videre med visitationsprincipper og praksis som præsenteret i denne sagsfremstilling. Repræsentanter for arbejdsgruppen deltager i Uddannelsesudvalgets møde under behandling af nærværende punkt i forhold til eventuelle spørgsmål og uddybninger.

Ændret visitationsgrundlag

Formålet med en ændret visitationspraksis er at sikre, at alle elever lærer mest muligt og trives bedst i det skoletilbud de tilbydes. Eleverne skal kunne udvikle deres potentiale i forhold til faglige, alsidige, sociale og personlige kompetencer. Herudover skal den ændrede visitationspraksis understøtte, at antallet af elever, der henvises til specialtilbud gradvist reduceres.

Med det nye visitationsgrundlag vil en given diagnose ikke automatisk udløse et specialtilbud, men indebære at eleven med hensyntagen til reelle behov og udviklingspotentiale inkluderes mest hensigtsmæssigt i alment systemet. For de elever, der fortsat visiteres tages der stilling til forløbets formål, varighed og brobygning til almenskolen.

Det er en grundlæggende antagelse bag forslaget til ny visitationspraksis, at behovet for henvisning af elever til specialpædagogiske ordninger bedst reduceres ved at styrke den pædagogiske kompetence ude i skolerne. Dette skal bl.a. ske gennem den Pædagogiske udviklings- og Inklusionsenheds (PUI) arbejde ude i virksomhederne.

Ligeledes skal det tværfaglige samarbejde prioriteres med sigte på at skabe nye handle- og udviklingsmuligheder i læringsmiljøet og understøtte udviklingen af en inkluderende praksis. Det individuelle perspektiv på barnet udvides med andre perspektiver på barnets omgivelser.

Det betyder, at kommunens virksomheder på skoleområdet ikke skal fokusere på en given funktionsnedsættelse, men i stedet aktivt understøtte de forandringer i kultur, handling og organisering, der er nødvendige for at kunne inkludere børn og unge.

Nye principper for visitationspraksis:

1. Tydeliggørelse af principper i forbindelse med visitation:

- Skolelederen har ansvaret for, at de elever i skoledistriktet, der står uden passende skoletilbud, får et skoletilbud. Som en hjælp til at løfte dette ansvar har skolelederen en række samarbejdspartnere og rådgivende funktioner at trække på.
- Inklusionsarbejdet er en fælles opgave for almen- og specialskolerne, samt Center for Uddannelse
- Der arbejdes efter et kommunalt besluttet serviceniveau (herunder antal pladser på det forskellige specialtilbud)
- Der arbejdes og visiteres altid efter **en tydelig målsætning** for den enkelte elev – der arbejdes både med faglige og socialfaglige målsætninger.
- I afklaringsforløb i værksættes der tiltag på almenskolen – lokalt initieret eller understøttet af Kompetencecenterindsats eller anden indsats fra den Pædagogiske Udviklings og Inklusionsenhed (PUI).
- Indsatsviften og den specialpædagogiske indsats på skoleområdet revurderes en gang årligt.
- I forbindelse med nyvisitationer og revisitationer skal der tages stilling til forløbets formål, varighed samt brobygning tilbage til almenskolen – dette i samarbejde med forældre og elev.
- Ressourcer til understøttelse af eleven på almenskolen består af:
  1. den viden, der er til rådighed i organisationen
  2. økonomi
- Der er i hele forløbet en særlig opmærksomhed omkring brobygningsmuligheder tilbage til almenskolen
- Der arbejdes altid med opmærksomhed på elevens nærmeste udviklingszone (Området mellem det eleven kan aktuelt, dvs. den selvstændige handlekompetence, og det eleven kan, når han/hun er under vejledning).
- 2. Den enkelte skole kan ansøge visitationsudvalget om ressourcer til lokale tiltag eller projekter, der er inklusionsunderstøttende i relation til en bestemt gruppe elever. Skolen skal udfærdige en beskrivelse af indsatsen, der også indeholder en beskrivelse af, hvornår og hvordan indsatsen evalueres.
- 3. Tre årlige visitationer ændres til een hovedvisitation og en supplerende visitation. Visitationsteamet udvides med en almenskoleleder.

En ændret visitationspraksis betyder:

- Flere elever inkluderes ud fra hensyn til deres behov
- En ny og mere fleksibel specialtilbudsstruktur – der beskrives i ny indsatsvifte
- Elever placeres så vidt muligt ikke i tilbud uden for kommunen
- Styrkelse af kapaciteten på almenskolerne
- Kompetenceudvikling af det samlede skolevæsen og af den Pædagogiske Udviklings- og Inklusionsenhed (PUI) samt ledelsesniveauet.

Nuværende visitationspraksis	Ny visitationspraksis
Der eksisterer ikke et politisk besluttet serviceniveau	Besluttet politisk serviceniveau (bl.a. antal pladser)
Der arbejdes med en faglig målsætning for den enkelte elev	Der arbejdes med en meget tydelig målsætning for den enkelte elev – både fagligt og socialfagligt
Elever visiteret til specialtilbud tilbydes opstart umiddelbart efter visitation, hvilket har betydet elevtilgang af elever til nogle af	Elever kan visiteres til afklaringsforløb understøttet af vidensressourcer i de tilfælde, hvor der ikke er ledige pladser på det enkelte

specialtilbuddene	specialtilbud.
Der revideres en gang årligt jf. lovgivning	Ved både ny- og revideringer tages der stilling til forløbets formål, varighed og brobygning tilbage til almenområdet
Begrænset inddragelse af forældre	Forældrene får et selvstændigt indsatsfokus også i forhold til den tværfaglige indsats
Det primære arbejdsfokus er inden for det specialiserede undervisningstilbud	Arbejdsfokus er også i det undervisningstilbud, som eleven skal udskrives til
Fokus på stabilisering	Fokus på tilbagevenden til almenområdet.
Eleven "overleveres" til andet undervisningstilbud	Repræsentanter fra kommende undervisningstilbud inddrages hurtigst muligt efter indskrivning, så der sikres kontinuitet i elevens liv

Når der er truffet beslutning om principper for ændret visitationspraksis fortsætter arbejdsgruppen arbejdet med at beskrive en model, der kan sikre udmøntning af de nye principper.

Retligt grundlag

- Bekendtgørelse nr. 693 af 20/06/2014 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning
- VEJ nr. 11056 af 24/11/2015
- Lov om inklusion Lov om Inklusion af elever med særlige behov i den almindelige undervisning
- Skolelederens selvstændige kompetence inden for specialundervisningsområdet

Handlemuligheder

Drøftelse og stillingtagen til sag.

Vurdering

Administrationen anbefaler, at Uddannelsesudvalget tager beslutning om principperne for ny og ændret visitationspraksis med virkning fra skoleåret 2016/2017.

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser

Ingen bemærkninger.

Konsekvenser for andre udvalg

Ingen bemærkninger.

Indstilling

Centerchefen for Uddannelse indstiller,

1. at Uddannelsesudvalget beslutter, at de beskrevne principper er gældende ved den fremtidige og ændrede visitationspraksis.

Bilag

330-2015-712179

Bilag 1 - Målgruppebeskrivelse

Beslutning i Uddannelsesudvalget den 4. januar 2016:

Fraværende:

Godkendt med bemærkning om, at oplægget danner grundlag for det videre arbejde omkring udarbejdelse af fremtidige og ændrede visitationspraksis.

Udvalget besluttede endvidere, at det videre arbejde skal indeholde perspektiver omkring indsatsvifte, specialtilbudsstruktur, serviceniveau og økonomi. De konkrete oplæg skal sendes i høring blandt skoler og øvrige høringsberettigede.